

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת נזיר, דף נ"ו

אמרו: שמע מינה, כל שמעתתא דמתאמרה בבי תלתא, קדמאי ובתראי אמרינן, מציעאי לא אמרינן

שמע מינה - נלמד מזה
שמעתתא - שמועה

קדמאי ובתראי - ראשונים ואחרונים

הסבר: כל שמועה שנאמרת מפי מסורת של שלושה אנשים, מזכירים את שמותיהם של הראשונים והאחרונים שהעבירו את המסורת, אבל לא את שמותיהם של האמצעיים.

על המפה

יהודי קהיר

יהודים התיישבו בקהיר כבר במאה העשירית לספירה, ויהדות קהיר פרוחה במיוחד במאה ה-12, כאשר חי ופעל שם הרמב"ם. תחת שלטון הממלוכים הידלדלה הקהילה, אולם בעקבות הכיבוש הטורקי במאה ה-16 היא התאוששה וקלטת רבים ממגורשי ספרד. במאה ה-19 התיישבו בקהיר יהודים רבים מאירופה, והקימו קהילה אשכנזית לצד הקהילה הספרדית. לפני הקמת המדינה חיו בקהיר כ-40,000 יהודים, אולם בעקבות מלחמת העצמאות החלו השלטונות לגזור עליהם גזירות, וכמעט כולם עזבו. כיום חיים בקהיר רק כמה עשרות יהודים קשישים, וקיימים בה כתריסר בתי כנסת המשמשים בעיקר כאתרי תיירות, ביניהם בית כנסת "בן עזרא" בו התגלתה הגניזה הקהירית הידועה.

ילדות יהודיות באלכסנדריה במהלך טקס בת מצוה (Wikipedia, Maurice Studio)

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומוורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם: ניו יורק:

כניסת שבת: 18:52 כניסת שבת: 18:18

יציאת שבת: 19:54 יציאת שבת: 19:30

ישראל ת"א: גרמניה:

כניסת שבת: 18:08 כניסת שבת: 18:33

יציאת שבת: 19:19 יציאת שבת: 19:32

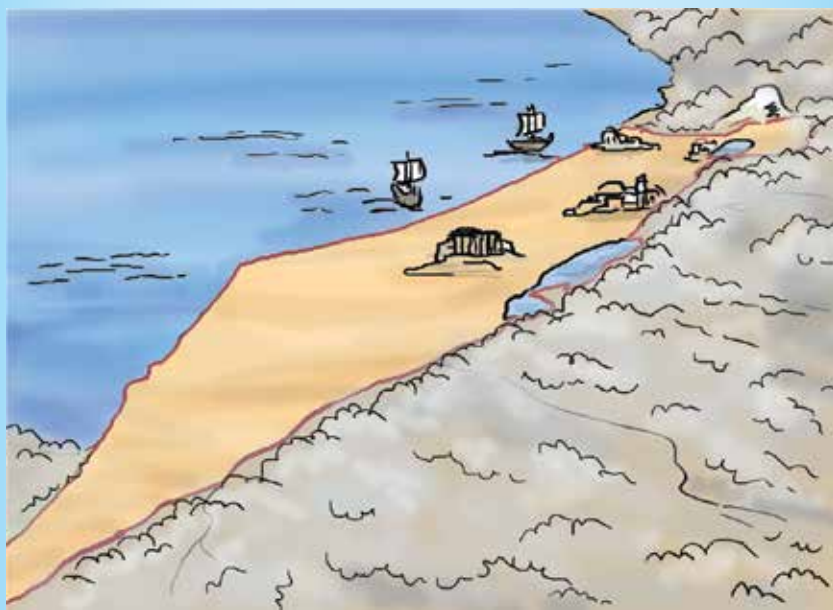
סדר נשים | מסכת נזיר נ"ה-ס"א

פרשת ויקראן כ"ו באדר-ג' בניסן (19-25 למרץ)

דף נ"ה: "טומאת ארץ העמים"

"טומאת ארץ העמים" היא טומאה שחז"ל גזרו על חוץ לארץ.

תיקנו יוסי בן יועזר איש צרדה יוסי בן יוחנן איש ירושלים שהעפיר של כל הארצות שבחוץ לארץ וטמא את האדם הנוגע בו. לכן כל היוצא מארץ ישראל נטמא ברגע שהניח את כף רגלו בחוץ לארץ וטומאתו היא כאדם שנטמא ממת. מדוע תיקנו זאת? מפני שבחוץ לארץ היו קברים רבים שלא היו מסומנים והיה חשש שמי שנטמא בחוץ לארץ יגע בעצמות של מתים. לכן גזרו שמי שנוגע בעפר חוץ לארץ נטמא.

דף נ"ו: רבי יהושע בן חנניא

רבי יהושע המוזכר בתלמוד בלא שם אביו הוא רבי יהושע בן חנניא. רבי יהושע בן חנניא היה תלמידו של רבן יוחנן בן זכאי, ועוד זכה לראות את בית המקדש השני בנוי, ובהיותו לוי הוא אפילו זכה לשמש בבית המקדש בעבודות הלויים, בשירה ובנגינה. לאחר שנים הוא ראה, לצער הרב, יחד עם בני דורו, את בית המקדש חרב על ידי הרומאים.

דף נ"ז: ספק טומאה

מעשה בשני ידידים שהלכו יחד לטיל, פאשר לפתע הם שמעו קריאות מאחוריהם. הם הסתובבו וראו יהודי מבוגר קורא לעברם ומבקש שימתינו. הוא הגיע אליהם ואמר: "ראיתי מרחוק שאחד מכם דרך בטעות על טומאה". "מי?", שאלו השנים יחד, אך הוא אמר להם: "איני יודע, או אתה, או אתה". כעת יש לנו ספק טומאה. מה הדין במקרה שכזה? התלמוד מלמדנו שבדיני טומאה ישנה הלכה מיוחדת: "ספק טומאה ברשות היחיד - טמא. ספק טומאה ברשות הרבים - טהור". כלומר: אם מקרה של ספק טומאה התרחש ברשות היחיד - צריך להחמיר ולנהוג בו טומאה. אך אם המקרה התרחש ברשות הרבים - אין צורך להחמיר והרי הוא טהור. לפיכך, אם שני החברים טילו ברשות הרבים - שניהם טהורים. אם הם טילו ברשות היחיד - שניהם טמאים.

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

הם התלבטו מה עליהם לעשות ולמי עליהם לפנות ולספר על מה שראו? למחנך הכיתה? למנהל בית הספר? להורים שלו? או אולי זה בכלל לא מתפקידם לספר לאף אחד?

מצד אחד:

אולי נכון לספר על מה שהם ראו להורים או למורה או למתוך כדי שיטפולו בעניין. זה לא ראוי ולא מקובל שנער בן 14 ישב בגינה, ישתה בירה ויעשן, ואולי הנער גם זקוק לעזרה וכדאי לערב מבוגרים בעניין.

ו...מה?
התחבט?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה 'להתפלפל' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי
היא תתפרסם אצלו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת
הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

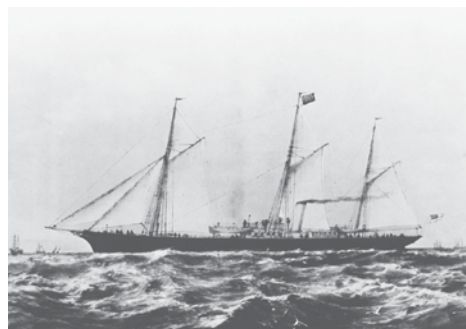
כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי**
עפ"י הכמות הנצרכת בקהילה בחינם עד פתח
הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי- קהילת 'ביהמ"ד הקהילתי', גבעת שמואל.

ההתנקשות בלורד מוין ואונית המעפילים סטרומה

הלורד מוין כיהן כשר המושבות הבריטי בשנים 1941-1942. הוא היה אנטי ציוני, התנגד להקמת מדינה יהודית בארץ ישראל והתנכל ליישוב היהודי. בשנת 1942 הורה לגרש את ספינת המעפילים סטרומה, שעל סיפונה היו מאות פליטים מאירופה, וזו טבעה עם כל נוסעיה בים השחור. בעקבות זאת החליטו אנשי הלח"י להתנקש בחייו. את ההתנקשות ביצעו אליהו חכים ואליהו בית צורי, שעקבו אחר הלורד מוין בקהיר, וירו בו למוות כאשר עמד להיכנס למכוניתו. השניים נתפסו על ידי המצרים, נידונו למוות והוצאו להורג בעודם שרים את התקווה.

האווניו סטרומה בהיותה יאכטה בשלהי המאה ה-19, בטרם היותה אוניית העפלה (Wikipedia)

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

עין תחת עין

המושג "עין תחת עין" מופיע בתורה כדי לציין שאדם הפוגע בחברו וגורם לו נזק גופני, יענש באותה מידה - עין תחת עין, שן תחת שן, פצע תחת פצע וכו'. חז"ל פירשו שאין הכוונה לעונש גופני ממש, **אלא לתשלום ממון בשווי הנזק שנגרם**. המושג מבטא את העיקרון של הגמול הצודק ושל מידה כנגד מידה, כאשר על חומרת העונש להתאים לחומרת החטא.

בית
המשפט

- 5** התבוננו היטב בפרטי הציור. יש בו משהו לא הגיוני ולא נכון - מהו?

- አፋፊ ህጻናት ሲሆኑ

סדר נשים | מסכת נזיר, דף נ"ח - ס"א

דף נ"ח: חוטי התכלת שבציצית

אדם שלובש בגד שיש לו ארבע כנפות מחויב במצות ציצית. הפסוק בפרשת קריאת שמע בו נאמר: "ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת", מלמדנו כי חוט אחד בכל כנף צריך להיות בצבע תכלת. יתר חוטי הציצית הם בצבע לבן. את התכלת לא צבעו בצבע רגיל, אלא ייצרו את צבע התכלת מדם של חילזון שעולה מן הים פעם אחת בכל שבועים שנה.

דף נ"ט: "לא הביטן למד"

התנא רבי יהושע אמר לתלמידיו דבר שאינו נכון. מדוע אמר זאת? "כדי לחדד בה את התלמידים".

רבי יהושע ידע שישנם תלמידים שלפועמים מתקשים להבין את דבריו אף הם מתביישים לשאול ולברר, מפני שהם חוששים שחבריהם ילעגו להם ויזחקו עליהם. לכן רבי יהושע אמר בעצמו דבר שאינו נכון, כדי שהתלמידים יראו זאת ויאמרו לעצמם: אם רבנו הגדול שידע את כל התורה, אמר דבר שאינו נכון, אנו כבר איננו צריכים להתבייש ולשאול שאלות.

דף ס': הנזיר והמצורע

על הנזיר לגלח את שער ראשו בסיום ימי נזירותו. גם מצורע שהתרחץ מצורתו, צריך לגלח את שער פועמים בתהליך ההיטהרות שלו.

אחרי שכוהן ראה את הנגע בבשר וקבע שהוא צרעת, הוא הכריז שהמצורע טמא, והמצורע היה יוצא מחוץ למחנה למשך שבועה ימים וחוזר אל הכוהן. אם ראה הכוהן שנגרפה הצרעת, היה המצורע מגיע לבית המקדש ועובר תהליך של טהרה, כפי שמפורט בפרשת מצורע. היה עליו לגלח את כל שערותיו, לספור שבועה ימים נוספים ושוב לגלח את כל שערותיו. לאחר מכן הוא הקריב את הקורבנות שמצורע חייב בהם, ואז הוא נטהר.

דף ס"א: במה חייבים העבדים?

בימים עברו היה מקובל במשפחות רבות שעבד משרת אותן. בכל הערים היו מקומות מיוחדים שבהם הציעו עבדים למכירה ואפילו אנשים הציעו את עצמם למכירה, אם לא הצליחו לפרנס את עצמם ורצו שיהיה להם אדון שהם יעבדו אצלו והוא יפרנס אותם.

נוכרי שמוכר את עצמו ליהודי, הרי הוא עבד לעולם.

עבדים נוכרים השקיעים ליהודי מכונים "עבדים כנענים". בתלמוד לומדים שעבדים כנענים אינם ככל הגוים אלא הם חייבים בכל המצוות שבהן נשים חייבות. נשים פטורות ממצוות עשה שהזמן גרמן.

דבר תורה פרשת ויקרא

התורה מדגישה בפרשתנו את החובה לתת מלח בכל קורבן שמקריבים בבית המקדש: "וכל קרבן... במלח תמלח". אם לא די בכך, הרי שהתורה מכנה את המלח שמובא עם הקורבנות בכינוי מיוחד מאוד: "ולא תשבית מלח ברית אלהיך...". מה החשיבות המיוחדת שיש במלח ומהי הברית עליה מדובר? אחת התכונות המיוחדות למלח הוא היותו שומר על המאכלים מן הריקבון ומצילם מן ההפסד. בעבר, לפני שהיו בעולם אמצעי קירור, השיטה המרכזית לשמירה על בשר, למשל, הייתה על ידי מליחתו במלח, שהיה מסלק את הזבובים והחידקים המנסים לכלות את הבשר. בשל כך מצווה התורה לתת מלח בכל קורבן, דבר שמבטא את הקשר והברית המיוחדת שיש בין ישראל לאביהם שבשמים. ברית תמידית, שאיננה תלויה בדבר, והיא, כמו המלח, שומרת על עם ישראל מכל צרה ופגיעה, לעולמי עד.

חידה!

למדנו על טומאת ארץ העמים ועל מצרים. זהו את האישים הבאים בתנ"ך:

1. ירד למצרים עם אשתו מפני הרעב

2. נמכר למצרים בתור עבד

3. הוציא את בני ישראל ממצרים

4. התחתן עם בתו של מלך מצרים

5. הזהיר את היהודים אחרי החורבן לא לרדת למצרים

(וְיִזְכְּרוּ, יִזְכְּרוּ לְיָמָם
לֵבָי, מִצְרַיִם יְיָשֻׁבָה)

שאלות השבוע??

- מדוע גזרו חכמים טומאה על ארץ העמים?
- למה אמר רבי יהושע לתלמידיו דבר לא נכון?
- כמה פעמים צריך מצורע להתגלח בתהליך טהרתו?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולון עד השעה 14:00, למייל talnudhagra@medison.co.il יש לציין את מס' העולון עליו אתם עונים.* בפיקוח רואה חשבון

